

10

ХРИСТІЯНСЬКА БІБЛІОТЕЧКА
видає "Віра й Культура".
ч. 1.

✠ ІЛАРІОН

ХРИСТІЯНСТВО

I

ПОГАНСТВО

ЧОГО НА СВІТІ СПОКОЮ НЕМАЄ

1961
ВІННІПЕГ

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІОТЕЧКА
видає "Віра й Культура".
ч. 1.

✠ ІЛАРІОН

ХРИСТИЯНСТВО

I

ПОГАНСТВО

ЧОГО НА СВІТІ СПОКОЮ НЕМАЄ

Проповіді

diasporiana.org.ua

1961
ВІННІПЕГ

Printed by
The Christian Press, Ltd., Winnipeg, Canada

ВСТУП

Куди не глянеш, куди не кинеш оком, — ніде на світі спокою нема! Усі чогось пильно шукають, за чимсь заклопотано женуться, а спокою ніде нема та й нема!...

І все важливе переоцінюється, і скрізь шукається дійсна Правда, — і не знаходиться...

Переживаємо час глибоко історичний, час важливий, переломовий.

Розвій людської культури справді сильно йде вперед. Але якої культури?

Техніка орлом летить уперед. Навіть супутників аж на місяць посилаємо, люди незабаром подорожуватимуть на нього, — а більшість світу ще неграмотна й голодна, і нікуди з свого села не виїздила...

Культура духова як і була неглибока, такою позостається й тепер, а то й назад іде, — розвій її мало кого цікавить. Християнізація світу рішуче спиняється...

Чому ж це все стається? Який це час ми переживаємо? Чому спокою на світі нема? Чому так багато незадоволення та розчаровання?

Чому так багато людей, особливо з молоді, не знаходять собі цілі в житті, не знають, у чому їхнє покликання, до чого йти, до чого прямувати?

А немає спокою — немає й щастя, нема нормального людського життя, а воно ж — основа всього.

Світ може йти вперед тільки тоді, коли в ньому панує повний мир та задоволення. Інакше — він відстає!

Світ може йти вперед тільки тоді, коли твердо знає свою ціль, і до неї прямує. А тепер скрізь бачимо, що світ так ніби втратив свою ціль... Так ніби не знає, куди йти йому...

I.

НОВИЙ ЗАПОВІТ.

1. ПОГАНСТВО.

До приходу Ісуса Христа й до Нового Заповіту панувало скрізь у світі поганство. Різне воно було, різно виявлялося, але в основному і в головному було однакове. Була широкорозвинена довговікова система поганства, як система реального життя й основного розуміння його.

Особливо розроблене було поганство римське, жорстоке й обманне в істоті своїй. Світ захлинався в ньому: здавалося — світ кінчався, бо звичайній людині життя не було. Рабство й насилля панували у світі!

І була велика ненависть до всіх, хто не родився римлянином.

Усі чекали зміни, усі чекали спасіння!

2. П'ЯВЛЕННЯ НОВОГО ЗАПОВІТУ.

І зглянувся Господь над світом, і послав Сина Свого спасти його. І Син Божий прийшов людиною на світ наш, і навчав його Своєю Божою Натукою, Своім життям.

Покінчився Старий Заповіт, — Ісус Христос приніс нам Нового Заповіта. Зовсім Нового, такого, щоб по-новому він жив.

“Завіт” чи “Заповіт” — це співжиття людини з Господом Богом, і наше життя, щоб постало Царство Боже.

Христос заснував на світі Свою Церкву, і доручив їй християнізацію світу. Помалу Церкви Божі охопили своєю наукою весь світ, і провадять її невинно й тепер.

Церква Христова невинно насаджує свою культуру, культуру християнську, засновану на новозавітніх Заповідях і Таїнствах Ісуса Христа. І от уже 2000 років ця новозавітня культура через Церкви Божі шириться по всьому світі, християнізуючи його.

Але в загальному християнізація світу йде зовсім помалу, а то часами й спиняється... Бо аж надто багато перешкод їй.

Духова культура світу безумовно зростає, але зростає дуже помалу. Культура матеріальна росте скоро, і аж надто помітно переганяє зріст культури духової.

А треба було б якраз навпаки!

3. САМ ХРИСТОС — СВІТЛО ДЛЯ СВІТУ.

У Новому Заповіті Ісус Христос, його Основник, виразно й ясно подав нам правдиве джерело спасіння: “Я Світло для світу!” (Ів. 8. 12).

“Коли хто прагне — нехай прийде до Мене та й п’є!” (Ів. 7. 37).

Щебто — у Бозі наше спасіння!

Чи світ хоч коли в масі своїй сприймав ці основи Нового Заповіту? — Ніколи, сприймали тільки окремі одиниці людей, десятки людей, сотні їх. А світ ішов своєю дорогою, у більшості — поганською, щебто “путтю широкою”, яка до спасіння не веде, а тільки в загибіль (Мт. 7. 13).

4. НОВИЙ ЗАПОВІТ — ЦЕ РЕАЛЬНЕ ЖИТТЯ.

А “Новий Заповіт” — це живе, дійсне, реальне життя. Це не книжка біблійна, а живе життя.

Новий Заповіт — це не абстрактна тільки наука, це повсякденне живе життя.

Новий “Заповіт”, щебто новий стосунок людїни до Бога, — це реальні закони живого повсякденного життя. Це не богословська наука про життя, — це саме живе життя, для людїни і для світу.

Новий Заповіт подав нам Таїнства, які ми повинні виконувати, щоб спастися і злитися з Господом, щоб спастися і досягнути Царства Божого і на Небі, і на землі.

Новий Заповіт подає ясні Заповіді, які треба реально виконати і виконувати, тоді ти християнізуєшся. А без

цього ти християнином дійсним не станеш.

А ми звичайно приймаємо Новій Заповіт тільки за Науку, тільки за ідеологію, тільки за філософську систему. І через це християнізація світу така квола, така слабка.

Бо ми все забуваємо, що Новій Заповіт — це реальне, дійсне життя у ньому!

5. А ПОГАНСТВО РОСЛО ДАЛІ.

Чи поганство спинилося, як прийшов Новій Заповіт? — Ні, не спинилося і не спиняється: воно сунеться, а часом летить і вільно розвивається, розкладаючи християнський світ.

Був час, коли поганство пробувало збройно перемогти Християнство й знищити його. Наприклад, так було за римського імператора Юліяна Відступника (царював з 361 по 363 рік), що намагався відновити поганство і поставити його знову державною вірою. Він був розбитий, але шкоди Християнству приніс безконечно багато.

Трапилося таке і за нових часів.

Ось недавно Адольф Гітлер кілька літ намагався відновити в Німеччині старогерманське поганство, і його проповідував і реально запроваджував у життя, як повну систему життя, життя жорстокого, себелюб-

ного та обманного. Гітлер ненависть поставив в основу своєї політики.

І гітлерівці легко стали поганамі, легко скинули з себе Християнство, і десятки мільйонів невинних людей стали жертвами відновленого німецького поганства.

І кров невинна ріками текла так само, як то було і в час дохристиянського поганства...

6. ПОГАНСТВО КИНУЛОСЬ НА ХРИСТІЯНСТВО.

На повну силу ось тепер відновили старе дохристиянське поганство і комуністи, що вже запровадили його в четвертині світу, і постановили збройно завести його по цілому світу. Збройно або підступно, але завести. Завести сатанинське поганство.

А в основі його — зненависть до людей...

І як ніколи в історії світу сьогодні схопилося комуністичне поганство і вовком кинулось на Християнство. Бій іде невпинний, і де перемагає комунізм, там наступає чорна темрява, там неволя, там голод, там насильство, там обман, там річки крові течуть!...

А неспокій та погрози грозобою хмарою сунуть по всьому ще вільному світу..

Бо зударились два світи — християнський і поганський, світ Світла і

ливим та спокійним, і щоб воно захоплювало всю нашу істоту.

Святе Писання подає нам повний Новий Заповіт, а в ньому Христові Заповіді подані ясно й повно, — для реального виконання їх у житті.

2. БОГ — НАШ ОТЕЦЬ, А МИ — ДІТИ ЙОГО.

Новий Заповіт приніс нам зовсім нове, доти нечуване розуміння нашого Бога, — Він наш Отець, Він наш рідний Батько, Який зовсім близько до нас, Який завжди опікується нами, якщо ми просимо в Нього цієї Опіки.

Коли Бог — наш Отець, то ми діти Його, ми Його сини й дочки.

Такого розуміння Бога жодна Віра в світі ніколи не давала. У Новому Заповіті ми стали найближче до Бога, і в цій близості Він Сам границі стер оцією реальною Своєю Заповіддю: “Будьте совершенні (досконалі), як совершенний Отець ваш Небесний!” (Мт. 5. 48).

Це реальна Заповідь Бога для нас, бо Заповідей невикональних Господь нам не дає.

Наближатись до Господа ми можемо тільки своїм духовим життям, бо й Бог є Дух. І власне оцього й не видно в сучасному світі, щоб дух наш зростав так високо, що ми наближуємось до свого Творця й поєднуємось з Ним.

3. ПОГАНСТВО ВІРИТЬ У БОЖКІВ.

Поганство ще з перед християнських часів не визнає Єдиного Бога в світі, — воно або безбожне або многобожне. Єдиного Бога, Творця світу й людини, поганство ніколи стало й ясно не визнавало. Не визнавало його духовою істотою.

Але жити без божка поганство ніколи не могло і не може, і ввесь час мало багато цих божків і часто міняло їх. І уявляло їх звичайно істотами матеріяльними.

Римські імператори, як диктатори, оголосили самих себе божками, і їхні статуї стояли по всьому тодішньому царству. І був закон, який суворо наказував кланятися цим статуям і приносити їм жертви. І люди мусіли бігти до цих статуй, вклонятися їм, і жертви їм приносити... А інакше — підпадали суворій карі, а то й смерті.

Сьогоднішнє творення із Леніна, Сталіна й ін. великих божків, це, бачимо, не новина. Жорстокі диктатори в світі завжди оголошували себе божками, і їхня наука мусіла сприйматися за непомильну. Т. зв. “культ особи”, а потім “культ колективу” — це давні обожування диктаторів, добре відомі в історії.

4. БОЖКИ КОМУНІЗМУ.

Так само комуністи обожжили і проф. Карла Маркса, з походження

єврея, а його науку оголосили непомильною.

І як богослови посилаються для підтвердження своєї науки на Святе Письмо, так і комуністи у своїй науці конче посилаються на писання Карла Маркса, Леніна, Сталіна й ін.

Писанина Карла Маркса, Леніна, Енгельса оголошена непомильною, і навіть великі вчені, пишучи наукову працю, обов'язково посилаються на комуністичну науку, — тоді легше буде видрукувана праця... Охорона!

Більше того, — писанина К. Маркса, Леніна, Сталіна, Хрущова підтримується поліцією, судом і зброєю. Оголошено, що всі обов'язані думати тільки так, як думали основоположники комунізму.

Мало цього, комуністи створили собі ще одного божка — комуністичну партію. І тут теж однобожківство — крім комуністичної партії інших збройно не допускають. І що постановить партія, те непомильне. Це все — поганський божок, це все — відродження стародавнього поганства.

І все, чого навчає К. Маркс, Ленін, Сталін, Хрущов, комуністична партія, все це сприймається як непохитна і непомильна наука, яку підтримує увесь державний апарат, військо і поліція!

І всі вони нападають на Папу за Догмат непомильності, а самі зброй-

но творять вдесятеро більшу свою непомильність!

Науку Христову такою збройною силою ніколи в історії так не боронено!

5. ЄВРОПЕЙСЬКІ СОЦІАЛІСТИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВІД ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РЕЛІГІЇ.

Оце недавно деякі європейські соціалістичні партії року 1960-го на своїх загальних зборах (у Західній Німеччині, Швеції, Норвегії й ін. державах) повикидали зо своїх партійних програм пункти, що соціалісти мусять бути атеїстами, — і соціалістам дали право вірувати в Бога. Вони постановили, що ані держава, ані партія не повинні спиняти релігійного життя, — воно мусить іти вільно!

Велике просвітління в світі!

Зробили це тому, що всьому світові стало тепер ясно, що збройне й насильне переслідування Релігії, як це роблять комуністи, завело і їх, і цілий світ у сліпий смертельний кут, бо це ж ясний поворот назад, до стародавнього жорстокого поганства!

Комуністи кричать проти католицької інквізиції, — але самі створили комуністичну інквізицію вдесятеро жорстокішу!

І все одно, — відцуравшись від Єдиного правдивого Бога, комуністи натворили собі довгу низку непомильних і всесильних божків, і під їх гру-

зами свого часу вони й загинуть. Бо комуністичні божки — жорстокі і смертоносні, і вони кидаються на весь світ, щоб завалити його християнську культуру. “А всі, хто візьме меч, від меча й загинуть!” (Матвія 26. 52).

6. БЕЗ ВІРИ В БОГА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ БУТИ ЛЮДИНОЮ.

По всьому світу сунеться незадоволення життям, по всьому світу шукають щастя та правди — і не знаходять їх.

По всьому світу молодь не знаходить собі цілі, не знаходить свого: мало в що вірить, мало чим задовольняється, і тому жадно кидається на задоволення матеріалістичні.

Метелик летить на вогонь, на вірну смерть, бо Правди не знає.

А задоволення і повнота щастя, і ціль життя нашого — тільки в Господі Бозі!

Людина буде людиною повною та щасливою тільки тоді, коли вона духово наблизиться до Господа і житиме з Ним!

Людина буде творчою, коли вона житиме в реальному Християнстві.

Забагато в нас земного, — дайте хоч трохи Небесного!

Без Віри в Бога людина не може бути правдивою людиною, — вона все буде тягнути до звірини й до звіринного життя.

Буде тягнути до того, що знає, а духовного вона не знає, бо й прикладів добрих не бачить...

Без віри в Бога людина стає жорстокою та обманною, якою були його предки тисячі років тому.

Без віри в Бога людина наповнюється смертоносною ненавистю до всіх!

Без віри в Бога людина живе насильством, і правдивого громадського життя постати не може!

Без віри в Бога нема руху вперед, нема прогресу!

Без віри в Бога людина не може розвиватися духовно, і все буде кидатися більше на скрайні забави, на вино, на гроші, а це її веде до нещастя!

Як метелика, що кидається на вогонь!

Бо без віри в Бога людина порожня, і недбає про свою духовну досконалість.

Бо без віри в Бога людина не має цілі життя!

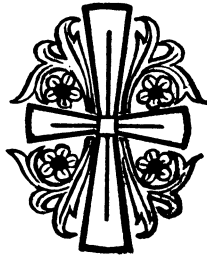
Бо без віри в Бога і розум наш належно не росте, — йому потрібно для зросту Дарів Духа Святого!

Бо без віри в Бога людина не знає великої й величної Заповіді удосконалення: “Будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!” (Матвія 5. 48).

А Його ж досконалості немає кінця!

І це невинне стремління до духового удосконалення в Бозі дає людині правдиву ціль життя, приносить правдиве щастя, приносить цілющий спокій світові!

III.

ПОШАНА ДО КОЖНОЇ ЛЮДИНИ.

1. ЛЮДИНА — ОБРАЗ І ПОДОБА БОЖА.

Господь створив людину за Своїм Образом і Своєю Подобою (Буття 1. 26), і тому Бог і людина сильно наблизились. А коли людина — Образ і Подоба Божа, то вже тому ми обов'язані шанувати кожну людину.

2. ЯК ЛЮБИШ БОГА, ТО ЛЮБИ Й БЛИЖНЬОГО.

У Новому Заповіті Ісус Христос пошану й любов до свого ближнього поставив дуже високо. Ось зрозуміймо глибше оце навчання Євангелії (Матвія 22. 34-40):

34. “Фарисеї, почувши, що Ісус був замкнув саддукеям уста, зібралися разом.

35. І спитався один з них, учитель Закону, Його випробовуючи й кажучи:

36. “Учителю, котра Заповідь найбільша в Законі?”

37. Він же промовив йому: “Люби Господа Бога свого всім серцем

своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом!”

38. Це найбільша й найперша Заповідь.

39. А друга **подібна до неї**; “Люби свого ближнього, як самого себе!”

40. На двох оцих Заповідях — увесь Закон і Пророки стоять”.

Оце основа всього Нового Заповіту. Більше того, — на цьому “ввесь Закон і Пророки стоять”.

Перша Заповідь — люби (шануй, почитай, віруй) Господа Бога свого, а друга — люби (шануй) свого ближнього. Ці Заповіді відомі ще зо Старого Заповіту (5 М. 6. 5, 3 М. 19. 13), але там не надавалося їм такого значення, яке надав їм Ісус Христос.

Дійсно, Ісус Христос, навчаючи про Новий Заповіт, вніс у все ще нечувану новину, власне — революцію у всі тодішні розуміння стосунків Бога й людини. Христос додавив: “Друга Заповідь подібна до першої” (Мт. 22. 38). Більше того, за грецьким текстом: “Друга Заповідь така самісінька (“гомоя”) як і перша”. Цебо: любити Бога й любити ближнього — це одна неподільна Заповідь. Це одне нероздільне. Тут дві Заповіді складаються в одне спільне ціле.

Оце правдивий зміст Нового Заповіту!

3. ХТО НЕ ЛЮБИТЬ БЛИЖНЬОГО, ТОЙ І БОГА НЕ ЛЮБИТЬ.

Улюблений Учень Христів Апостол Іван (І 4. 20) дуже глибоко вияснило це:

20. “Як хто скаже: “Я Бога люблю”, та ненавидить брата свого, той неправдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого він бачив, як може Бога любити, Якого не бачив?”

21. І ми оцю Заповідь маємо від Нього, щоб, хто любить Бога, той і брата свого любив!”

Оце основа Нового Заповіту: “Хто любить Бога, щоб той і брата свого любив!” Це до Христа нечуване, це революційне, любові до ближнього ніхто ніколи до Христа так високо не ставив. І це стало основою Нового Заповіту, основою Християнства, основою християнської культури!

Та тільки, — чи світ це справді сприйняв? Чи світ це зрозумів?

На основі цього у християнській державі не може бути рабства, панщини й т. ін.

4. ХТО НЕ ШАНУЄ ЛЮДИНИ, ТОЙ НЕ ХРИСТІЯНИН.

Пошана й любов до кожної людини — це основний і високородючий Догмат Християнства. Хто не шанує людину, той не християнин,

той до християнської культури не належить, той — поганін!

Кожна людина в Християнстві приймає всі Таїнства, може жити повним новозавітнім життям. І кожна людина може удосконалюватися, — “як досконалий Отець наш Небесний” (Мт. 5. 48).

І власне у цьому величезне значення окремої людини: вона ж може стати найбільшим творцем науки, культури, літератури, історії. Бож вона — Образ і Подоба Божа!

Навпаки, колектив, як такий, часом збирає людей, які часто аж надто боязливі, аж надто підпадають страху і легко підпадають диктату сильніших людей. Тільки вільний християнський колектив творчий, колектив же без волі, як у комуністів, — ніколи творчим не буває. Бо страх не рідить творчости!

5. У ПОГАНСТВІ ЛЮДИНУ НЕ ШАНУЮТЬ.

Новозавітня Заповідь “любити ближнього, як самого себе”, це основа громадського життя в світі. Без громадського життя людина жити не може, і в цьому житті підвалиною новозавітня Заповідь: “Люби Господа Бога свого і люби свого ближнього, як самого себе”. Заповідь одна, нерозірвальна. Без виконання цієї Заповіді нема Нового Заповіту, нема правдивого християнського громад-

ського життя, нема поступу, нема людині цілі й мети життя! Без цього людина порожня, бездушна, безсердечна, безсовісна, до всіх ненависна...

Сучасні погани, комуністи, на ділі цілком не шанують і не визнають окремої людини. Вони цінять тільки її силу та руки в роботі, і тому вони мільйонами понищили людей, які хоч чимсь найменшим противилися їхній диктаторській науці поганства. І тому вони наводять страх на всіх і на все.

6. ПОДІЛ ЛЮДСТВА НА КЛАСИ — ЦЕ ПОГАНСТВО.

У Християнстві всі люди брати, всі люди рівні. Бог — це наш Отець, а ми — Його діти, тому ми між собою брати чи сестри. І вже через це Християнство не може визнавати поділу людей на класи. У Християнстві класів зовсім нема, — усі брати, усі рівні, усі діти Божі!

Навпаки, поганство з давнини знає і робить поділ на класи, при чому окремі класи (військові, капіталісти, дворянство, робітництво, і т. ін.) завжди в історії пильнували і тепер пильнують захоплювати всю владу в державі в свої руки.

В основі комунізму стоїть звіринна ненависть, і це вона породила большевицькі накази про класову ненависть. “Свого класового ворога”, на-

вчають комуністи, “ненавидь, — і вбий його!”...

Так навчають, а самі створили нові класи: багатів і бідних, колхозників і партійців!

7. У ХРИСТІЯНСТВІ НЕ МОЖЕ БУТИ ·ВОРОГІВ.

Так зробило і сучасне поганство: комуністи збройно захопили владу в свої руки, ніби для робоче-селянської класи. Для комуніста кожен не комуніст — ворог, якого Ленін, Сталін, Хрущов і ін. навчають конче знищити, хоч би це був і робочий чи селянин.

Бо звіринна ненависть — основа комунізму.

У Християнстві ворогів нема: і во-рога треба любити, щоб конче з ним помиритися. Глибока й вічна притча про милосердного Самарянина (Лук. 10. 29-37) ясно навчає, що ворогів нема, що всі люди — браття, і треба допомагати всім, кому можна й ко-му можеш.

Класова боротьба — це ідеоло-гія чисто поганська, яка з Християн-ством не має нічого спільного. Нав-паки — це основа поганства, бо на-вчає жорстокости, себелюбства, на-силля та обману над іншими.

І з неї йде й ненависть до людей...

IV.

ЛЮБОВ — ОСНОВА ХРИСТИЯНСТВА.

1. ЧОМУ ЛЮБОВ ПОСТАВЛЕНО ОСНОВОЮ.

Створивши Нового Заповіта, Ісус Христос в основу його поставив любов. Бо це справді найголовніша основа новозавітного життя, основа життя всього світу, а разом із тим основа всієї християнської культури взагалі. Лю б о в !

— “Нову Заповідь даю вам, — щоб любили ви один одного!” (Ів. 13. 34).

Це була Заповідь велика й ясно висловлена, — Заповідь на свій час цілком революційна, мало зрозуміла тодішньому світові.

У світі панувало численне панство, і ще численніше було тоді рабство. Сильні вельможі і слаба біднота. І раптом їм проголошується нова Божа Заповідь:

— Люби один одного!...

Це був найсильніший грім з ясного Неба. Грім цей ясно всі почули, але не всі його зрозуміли, не всі розуміють ще й тепер.

Чому власне любов — основа Нового Заповіту? Логічно, чому:

“Бог — то любов” навчає Апостол Іван (І 4. 16). А людина — Образ і Подоба Божа. А коли так, то й людина — любов!

Безмірна логічність Нового Заповіту!

Цебто, хто не має в собі любові до Бога та до ближнього, той не людина!

І з Богом той не має нічого спільного!

І наука про любов до ближнього не звичайна новозавітня Наука, — це Святий Догмат нашої Віри, і коли ми цього Догмата не виконуємо, то ми не християни.

Бог — любов, Бог — Чоловіколюбець, і тому всі наші Богослужби переповнені таким окресленням Бога. “Бо Він (Бог) Добрий і Чоловіколюбний” — так часто кінчаються Молитви, бо це основні якості Бога, і вони ж мусять бути основними якостями і людини, як образу і Подоби Божої.

“Чоловіколюбство” — це основний Догмат Нового Заповіту і всього християнського життя. Не побажання, не сама приписова чеснота, але Догмат!

Догматом про чоловіколюбство Ісус Христос цілком змінив Старий Заповіт, — Новий постав на нечуваній доти основі — на любові. Це була

для світу найбільша новина, мало йому зрозуміла, і тому вона так помалу входила і тепер входить у християнізацію світу.

Бо основою поганства була й є — ненависть. Комунізм — це люта ненависть до кожного інакомислячого!

2. КОНЕЧНА ПОТРЕБА “СИМВОЛА ЖИТТЯ”.

І ми всі в тому винні. Церква встановила “Символ Віри”, але не встановила також високо важливого “Символа Життя”, — як конче належить жити по-новозавітньому.

І велика шкода, що не маємо всехристиянського “Символа Життя”!

А в “Символі Життя” першим членом мало б бути:

— Вірую, що тільки через любов до Бога і любов до Близнього настає на землі Царство Боже і людина буде щасливою, а світ спокійним!

Великий Пророк Божий Мойсей встановив 10 Заповідей Життя, як Божі Накази, і вони панували в Старому Заповіті, і перейшли і в Новий.

Так треба було скласти й “Символ Життя” для Нового Заповіту, так само — як Божі Заповіді, щоб усі знали їх напам’ять, щоб усі співали їх по всіх Церквах! Тоді напевне християнізація світу пішла б скоріше і глибше. Головно — глибше й ширше.

Та й Апостол Яків (певне, з уст Самого Христа) навчає: “Віра без діл мертва!” (2. 17. 20). І коли маємо “Символа Віри”, як основу нашої Догматики-Віри, то добре було б мати і “Символа Життя”, як закінчення тієї ж Догматики. Як Символа наших діл.

Це справа високоважлива, — коли є “Символ Віри”, то конче потрібний і “Символ Життя”, бо ж “Віра без діл мертва”.

Віра й діла — єдине цільне нерозірвальне, за Православною Вірою. Бо ж тільки протестанти відокремлюють Віру від діл. Коли б Святі Отці склали були “Символа Життя”, як новозавітні Божі Заповіді і вважали його конечним і непохитним, то може й ніякого поділу Церков не було б!

А з “Нагорної Проповіді” Ісуса Христа (Матвія 5. 1—7. 29) легко б скласти всі потрібні Заповіді “Символа Життя”. Короткого й ясного.

Коли б людство мало “Символа Життя”, то сам Новій Заповіт став би реальніший і сильнішою була б і дорога Соборної (спільної) Церкви в християнській культурі.

І певне світ християнізувався б сильніше!

А коли не маємо короткого “Символа Життя”, то ми обов’язані виконувати повного, — Нового Заповіта,

і взагалі — Святе Писання. Воно наш “Символ Життя”.

3. УСЯКІ НАСИЛЛЯ ПРОТИВНІ ХРИСТІЯНСТВУ.

Коли б людство своєчасно прийняло було любов до ближнього за непохитний основний Догмат Нового Заповіту, а не за звичайний моральний припис, воно пішло б зовсім новою дорогою. Бо Догмат про любов до ближнього виключає цілком із життя все те, що шкодить ближньому, або ненависть, що вбиває його.

Війни, рабство, панщина, смертна кара, немилосердний суд, смертоносна зброя, — усе це йде проти Божого Догмата любови до ближнього, проти Нового Заповіту, а тому недопустиме в християнському житті.

І хто провадить війни, рабство, панщину, вживає смертоносну зброю, творить немилосердний суд, виконує смертну кару, — той не християнин. І коли такі речі де є, це не християнська культура, — Нового Заповіту там нема! Там і Бога-Батька нема!

Сьогодні пішли атомові, водородові та всякі інші бомби, — це не християнське діло, — це чисте поганство, — бо вони на знищення ближніх! Божі і всяка зброя на ближнього твого забороняється новозавітним Догматом любові! Забороняється ненависть!

А тому всі бомби і Християнство — не в'яжуться між собою, як не в'яжеться насильство з любов'ю! Вони противні одне одному!

Ще раз: на великий жаль, Вселенські Собори не встигли скласти “Символа Життя”, якого окремі члени були б непохитними та Священними Догматами, а це не дало змоги любові до ближнього стати реальною основою новозавітного життя й новозавітньої культури.

Усе, що вбиває людину — воно в основі противне Богові. Бож убивати людину — це виступати проти Бога, бо людина — Образ і Подоба Божа. Усяка смертоносна зброя, усяке насилля — проти Бога і проти Йоґо Науки, противне новозавітному Догмату любові!

Ненависть до людей — основа поганства. Вона цілком противна новозавітній любові.

Наука про вічний мир між людьми — це Божа Наука, це основа новозавітного життя. Бо любов родить мир.

Але хто кричить про мир, а Християнство збройно поборює, той насильник, а не миротворець!

4. ПОГАНСТВО НЕ ЗНАЄ ЛЮБОВИ.

Поганство не знало й не знає науки про правдиву любов до ближнього. Воно ще до Христа навчало

про жорстокість та ненависть. Жорстокість аж до вбивства, насилля повне у всьому — це основна ідеологія поганства, поганська ідеологія поводження до ближнього свого.

Звичайно, поганство не прийняло Христової Науки про любов до ближнього, не приймає її й сьогодні. Сучасні погани, комуністи ставлять жорстокість та насилля над ближнім в основу всього свого життя і всієї своєї влади. З любови до ближнього сміються, — це ніби “видумка гнилого капіталістичного світу”. І за виявлену любов комуністи карають смертю.

І малих дітей по школах навчають ненависті до людей, а навіть до батьків своїх...

Комунізм і любов — це вода й огонь, вони не еднальні! І тому, де панують комуністи, там неспокій, страх та насилля над ближнім!

5. ОБМАННИЙ МИР І ОБМАННЕ СПІВІСНУВАННЯ.

Смертоносна зброя — це вся найбільша турбота комуністів. На виріб атомових бомб вони кидають усі державні кошти, насиллям постягані, а своїх підданців-рабів змушують жити в голоді. Постійна жорстока війна — аж до підбиття всього вільного світу — це ціль комунізму!

Усякі супутники, яких творять комуністи, — це їхня військова зброя на застрашення і підбиття світу!

Комуністи невпинно кричать про “мир”, але це крик облудний та обманний: під миром вони розуміють тільки потрібну їм “передешку” для виготовлення ще сильнішої зброї на знищення всього вільного світу.

Обман — це основа комунізму, а тому “Комунізм — це опіум для народу!”

Тепер комуністи проповідують про “співіснування”, про спільне співжиття своє з народами вільного світу, але це явний обман: вони хочуть тисячами посилати у вільний світ своїх агітаторів комунізму та розкладовців вільного світу.

Це “спільне співжиття” в основі своїй смертоносне, бо ж комунізм несе відкрите угроблення, смерть кожному, хто любить волю, смерть усьому вільному світові!

Про таке угроблення вільного світу відкрито й прилюдно заявив Никита Хрущов, найсильніший опіум для вільного світу...

6. ПОГАНСЬКЕ СЕБЕЛЮБСТВО.

Себелюбство — основа поганства, чоловіколюбство — чуже їм. І це себелюбство застрашуюче росте в світі, нищить Християнство. Гроші помалу стають новим божком поганства. Багатство та задрість і потяг до слави — боження сучасного поганського грошолюбства.

Основою поганського себелюбства стало тіло та шлунок. Усе для них. Для них же війни і смертоносна зброя!

Себелюбна людина рветься захопити вільний світ насиллям!

Себелюбна людина повна ненависти до всіх, ненависти жорстокої, ненависти звірячої!

А про душу, головну частину людини, погани ніколи не турбувалися, не турбуються й тепер. Не турбуються й погани сучасні, комуністи. Вони довели себе до того, що цілком перестали почувати душу в собі, тому й кричать, що душі в людині немає... І справді, в них душі нема, — вони вбили духа свого, а совість спалили!...

І в поганстві як було в давнину, так і тепер панував і панує грубий матеріалізм та тваринна ненависть!

І цей насильний брутальний матеріалізм тягне ввесь світ до первобутнього поганства.

V.

ШАНУЙМО Й БЕРЕЖИМО І ДУШУ ЛЮДИНИ!

Коли Ісус Христос поставив основою Нового Заповіту любов до свого ближнього, і цю любов прирівняв до такої ж любові до Бога, — то скільки більше треба любити й шанувати душу людини!

Душа — основа людини, основа його життя, — тому ми обов'язані берегти душу свого ближнього, як свою власну душу!

А що в нас діється тепер, — кругом робиться власне те, що сильно розкладає душу людини, псує її, нищить її, виганяє Бога з неї...

Тепер багато таких, що кидаються на все матеріяльне, але забувають про душу свою, або не вміють зайнятися нею...

Про таких Сам Ісус Христос сказав: "Яка користь людині, що світ цілий здобуде, та душу свою занапастить? Або що дасть людина за душу свою?" (Матвія 16. 26).

Бо душа ж людини без порівняння вища від тіла, як Бог вищий від людини!

А тепер скрізь душа — і власне свого ближнього — найменше шанується, — її спокушують на кожному кроці, її навчають робити те, що її помалу вбиває...

І малу й кволу віру в людях остаточно вбивають і висміюють...

А про таких розкладових спокусників Сам Ісус Христос заповів: “Хто спокусить одного з малих, що вірять, то краще б такому було, коли б жорно млинове на шию йому почепили та й кинути в море!” (Марка 9. 42).

“Люби ближнього свого, як самого себе”, — а в сто раз більше люби й шануй душу свого ближнього, щоб не спокусити її, не розкласти її, не зневажити її!

Сьогодні всі, а особливо наша молоддь, глибоко пройняті безмежною нудьгою безбожного сучасного життя, — жадно кидаються на забави, на радіо, на фільми, на телевізію. День-у-день довгі години віддають їм, захоплюються ними, виховуються на них...

І що ж вони бачать, чого щоденно навчаються? — Стрілянина, убивства, підступства, обман, переступники, безумна гонка автомобілів, ковбої, детективи... Оце наука, якої набувають раби всяких фільм та раби телевізій...

А уряди все це бачать і мовчать...

Уряд повинен у державному масштабі перевиховувати всіх своїх громадян!

Забгато в нас розкладового добробуту, забгато зайвого, забгато легких грошей, забгато наша молодь має готового, яке одержала без жодного труду, без належної праці...

І більшість сучасних рабів екрану нічого не читає... Хіба комікси... Про саме існування книжки забувають, шкільні бібліотеки палять...

Громадські бібліотеки — порожні, дорога до них — бур'яном поросла...

Нема тепер живої національної ідеї, нема думок про рятування Батьківщини, нема творчих культурних ідей, нема правдивого лицарства, нема духового розвитку... Нема ясно поставленої цілі життя...

І все це від одного: нема Віри в Бога, тому нема й життя з Богом... А хто без Бога — той свистун, порожній оріх...

Нема розуміння, що ми живемо в Новому Заповіті, і що щастя й миру не буде, якщо ми не сприймемо його реально, активно, дійсно, і не будемо жити з Богом і в Бозі!

Через усе це сучасне життя стало — безцільове, а тому — порожнє, сухе, безнадійне...

VI.

РОДИНА — ТО ДОМАШНЯ ЦЕРКВА.

1. РОДИНА НЕРОЗІРВАЛЬНА.

У Новому Заповіті родина набула зовсім іншого значення, як було до того.

Апостол Павло аж чотири рази (1 Кор. 16. 19, Колос. 4. 15, Филип. 1. 2, Рим. 16. 4) згадує про Домашню Церкву. Це зовсім інший погляд на родину, погляд, незнаний поганству.

Родина — це Домашня Церква!

А великий Учитель і Святитель наш Іван Золотоустий († 407 р.) навчає, що родина — то Мала Церква.

Батько й мати належно виховують свою родину, щоб усі стали достойними членами Соборної (спільної) Церкви. Щоб усі члени викохались на головній основі Нового Заповіту — на любові до Бога й до ближнього.

Тому любов — основна підвалина родини.

Де в родині нема любови — там правдивої радості нема й не буде!

Новозавітній погляд на дітей став зовсім інший, як поганський. Діти —

це найвищий дар Божий — це найбільше щастя родини!

Христос поблагословив дітей (Мр. 10. 13) і поставив їх в основу нашого спасіння: “Поправді кажу вам: коли не навірнетесь і не станете, як ті діти, не ввійдете в Царство Небесне!” (Матвія 18. 3).

2. ШАНУЙМО СВОЇХ БАТЬКІВ.

Новий Заповіт подав повну систему життя родини. Батьки обов'язані по-християнському виховувати своїх дітей, а діти — любити й шанувати своїх батьків.

Ще в Старому Заповіті встановлена була 4 велика Заповідь: “Шануй батька та матір свою”, і ця Заповідь стала ще більше реальною в Заповіті Новому, в Заповіті Любови. Пошана до батьків і щира опіка над ними в старості — це основа новозавітного навчання про родину, це основа християнської культури.

У родині батько й мати однаково рівні, але батько — голова Домашньої Церкви, а його заступником — мати.

Новий Заповіт високо поставив жінку як матір. Власне найсвятіше слово “мати” набуло собі глибокого значення тільки в новозавітному житті. Мати — вихователька своїх дітей в родині, рівноправна з батьком родителька їх.

Щоб берегти жінку, щоб надати їй повноправність, Новий Заповіт сильно обмежує розвід. Навпаки, погани цього обмеження ніколи не знали і тепер не знають, а це явна нерівноправність жінки в порівнянні з чоловіком!

Єдність усіх членів родини, конечно нерозірвальність родини — це її основа в новозавітньому житті.

Родина — основа новозавітного життя, вона — ціль цього життя.

Апостол навчає, що родина — це Домашня Церква. Цебто, в родині треба жити й поводитися, як у Церкві.

Правильно виховати родину — боголюбну й національно свідому — це ціль нашого життя, це завдання наших батьків, це головне завдання родини.

Коли б справді родини ставали Малими Церквами, як навчає Апостол і Святі Отці, то світ давно вже глибоко християнізувався б і легко прийшло б Царство Боже на землю!

Чесотно сильна родина дає чесотно сильну громаду, а чесотно сильні громади творять чесотно сильну державу.

3. ШКОЛА ОБОВ'ЯЗАНА НАВЧАТИ РЕЛІГІЇ.

Продовження родини по всьому вільному світі — це школа, учителька й виховниця дитини. Школа

— це ширша родина. Родина й школа — нерозірвальні.

Так само нерозірвальні школа й Церква.

Головний предмет навчання у школі — це Релігія, це вивчення своєї Віри. Держава обов'язана по всіх школах забезпечити навчання дітей своїх громадян Релігії. А де вона цього не робить, там нема повного й належного чесного виховання, там учні виростають не повновартісними християнами, або й поганями.

Школа й Церква обов'язані бути нерозірвальні, щоб разом виховувати повновартісну людину.

4. ПОГАНЬСЬКА РОДИНА НЕ МІЦНА.

У поганстві родина не грала й не грає тепер основної ролі в житті. Поганство не береже єдності й можливої нерозірвальності всіх членів родини. Родина, навпаки, заважає поганству, тому воно не плекає родини.

Діти часто забиралися й забираються з поганської родини. Слабих дітей удавнину дозволялося топити або скидати зо скелі.

Старих і немічних батьків удавнину у поган дозволялося нищити.

Жінка у поганстві не була і не є повновартісною господинею дому, — вона була додаток до нього, а не господиня.

У сучасних поган, у комуністів зовсім не дбається про єдність родини,

про її нерозірвальність. Навпаки — родина навмисне й свідомо розривається, — діти легко забираються від матірнього виховання, а мати так само легко забирається на тяжку роботу з дому, а тим відривається від виховання своїх дітей, найбільшого свого обов'язку в родині.

І навмисне обманно кричать: “Жінка в нас повноправна!” Повноправна — на непосильну роботу!...

І справді: Комунізм — то опіум для народу! Цебто, — присипляючий обман!

Жінка у поган, як у давнину, так і тепер не допускається до вищої політики. Жінки ховаються від “вождів”, їхнім голосом не цікавляться.

А найкраще виховання, — то виховання матірне!

У комуністів дітей легко й навмисне забирають до всяких дитячих домів та притулків.

І родина розбивається!

А розбита родина — основа неспокою.

5. “ДОНОСЬТЕ НА БАТЬКІВ!” НАВЧАЮТЬ КОМУНІСТИ.

Комуністи в школах навчають, що діти обов'язані доносити на своїх батьків, коли ті що роблять проти комуністів. Для цього вони творять т. зв. піонерів.

Так, напр., 12-літній Павлуша Морозов року 1930-го видав свого бать-

ка, — і того комуністи розстріляли... За це — щоб діти вчилися доносити на батьків — П. Морозову в Москві в дитячому паркові поставлений пишний пам'ятник... І написано й драму про нього зо славослов'ям доносу на батьків...

Ця подія величезної ваги в Християнстві, бо це брутальний збройний виступ проти нього!...

Християнство навчає: "Шануй батька і матір свою!" А комуністи сміються з цього і по школах відкрито й офіційно навчають:

— Діти, доносьте на батьків своїх!

А поставлений Морозову пам'ятник у саду серед дітей так само голосно кричить:

— Хто буде доносити на батьків своїх, тому поставимо пам'ятника!

Це повне й свідоме розбиття родини!

Християнство довгі віки працює, щоб створити міцну нерозірвальну родину. А поганство, навпаки, боїться родини і розриває її всіма способами!

Ще Старий Заповіт високо ставив родину і навчав: "Щоб кожен чоловік був паном у домі своїм!" (Есфир 2. 1). А в сучасному поганстві в родині панує страх, а не чоловік...

Бо комуністи створили собі найвищого божка, — партію, і ставлять цього божка понад батьком твоїм і матір'ю твоєю...

VII.

ПРАВДА БОЖА.

1. Є ОДНА ПРАВДА — БОЖА ПРАВДА.

Новий Заповіт установив, що є тільки одна Правда незмінна й вічна, подана в Св. Писанні, це власне Догмати нашої Віри та Догмати нашого християнського життя.

Кожна людина визнає своє власне за правду, тому людських правд стільки, скільки людей. Але одна Правда вічна та незмінна — це Правда Божя! Це "Істина".

2. СОВІСТЬ — ЦЕ ОКО БОЖЕ В ЛЮДИНІ.

Проте Бог не позоставив людину безрадною, як їй знайти Правду Божу. Господь Творець дав людині змогу добре відчутися, котра правда людська, а котра Божя.

У світі існує добро і зло, і часто треба сильного розуму, щоб належно відрізнити добро від зла.

Те, що нікому не приносить шкоди, а саме щастя, те зовемо добром.

І Бог кожній людині вдихнув від Духа Свого особливий шостий змісл,

який легко розрізняє добро від зла.
Це — совість.

Совість — це Око Боже в людині (Мт. 6. 22), яке добре й ясно бачить, де добро, а де зло.

Совість — це свідок Божий у людині, який “то осуджує, то оправдує” нас” (Рим. 2. 15).

Совість — це Голос Божий у серці й душі людини, який завжди заговорить, коли ти робиш зле, якщо ти звик її слухати.

3. ОБМАН — ОСНОВА КОМУНІЗМУ.

Комунізм — це опіум для народу!

У поган жодної совісти нема, — погани свідомо нищать свою совість, щоб вона їх не судила.

Замість совісті в поганстві з давнього часу панує свідомий обман. Обман — основа поганства, яка в ньому панує на кожному кроці. Обман керує всім життям поганина.

“Ціль оправдує засоби” — це основа ще стародавнього поганства. Уживай, яких хочеш засобів, аби тільки досягти своєї поставленої мети. Перепон до мети не може бути, а коли є — понищ їх!

А ця мета, ця ціль — це я, моє особисте, мої потреби!

Комуністи, як сучасне поганство, міцно поставили обман в основу свого життя приватного і державного. Особливо державного. Вільно обма-

нити якбудь, і чимбудь, і когобудь, аби тільки досягти своєї поставленої мети!

Кричать про мир, а готують війну!

Комуністична ідеологія заснована на свідомій рекламі, а їхня реклама — свідомий обман. Часто обман солодкий і присипляючий. Наркотик...

Комуністи, як у поганстві взагалі, одне говорять, а інше роблять, одне обіцяють, а обіцяного не виконують.

Комуністи, як у поганстві, підписують кожного договору, але звзатра його порвуть. Через це тепер несила з комуністами справді договоритися про найменшу річ: вони хоч і погодяться, але погодженого ніко́ли свідомо не виконують!

Бо обман — основа комунізму. Основа взагалі поганства, основа безвірників.

Комунізм у Росії мав свою історичну підставу поставити в основу всієї своєї праці обман. У монголів (татарів) у XIII-XV віках була священна книга, що звалася “Аса́”. “Аса́” навчала вбивати кожного ворога, коли він не слухає тебе, а обман — це високе лицарство.

Татари панували над Московією 243 роки (1237-1480), і московці мали час виростати на “Асі”, сильно сприймаючи її. Політика “Асі” звалася “татарською політикою”, за “Асою”.

Цебто, обман — це комуністичне лицарство!

який легко розрізняє добро від зла.
Це — совість.

Совість — це Око Боже в людині (Мт. 6. 22), яке добре й ясно бачить, де добро, а де зло.

Совість — це свідок Божий у людині, який “то осуджує, то оправдує” нас” (Рим. 2. 15).

Совість — це Голос Божий у серці й душі людини, який завжди заговорить, коли ти робиш зле, якщо ти звик її слухати.

3. ОБМАН — ОСНОВА КОМУНІЗМУ.

Комунізм — це опіум для народу!

У поган жодної совісти нема, — погани свідомо нищать свою совість, щоб вона їх не судила.

Замість совісті в поганстві з давнього часу панує свідомий обман. Обман — основа поганства, яка в ньому панує на кожному кроці. Обман керує всім життям поганина.

“Ціль оправдує засоби” — це основа ще стародавнього поганства. Уживай, яких хочеш засобів, аби тільки досягти своєї поставленої мети. Перепон до мети не може бути, а коли є — понищ їх!

А ця мета, ця ціль — це я, моє особисте, мої потреби!

Комуністи, як сучасне поганство, міцно поставили обман в основу свого життя приватного і державного. Особливо державного. Вільно обма-

нити якбудь, і чимбудь, і когобудь, аби тільки досягти своєї поставленої мети!

Кричать про мир, а готують війну!

Комуністична ідеологія заснована на свідомій рекламі, а їхня реклама — свідомий обман. Часто обман солодкий і присипляючий. Наркотик...

Комуністи, як у поганстві взагалі, одне говорять, а інше роблять, одне обіцяють, а обіцяного не виконують.

Комуністи, як у поганстві, підпишуть кожного договора, але взавтра його порвуть. Через це тепер несила з комуністами справді договоритися про найменшу річ: вони хоч і погодяться, але погодженого ніко́ли свідомо не виконають!

Бо обман — основа комунізму. Основа взагалі поганства, основа безвірників.

Комунізм у Росії мав свою історичну підставу поставити в основу всієї своєї праці обман. У монголів (татарів) у XIII-XV віках була священна книга, що звалася “Асá”. “Асá” навчала вбивати кожного ворога, коли він не слухає тебе, а обман — це високе лицарство.

Татари панували над Московією 243 роки (1237-1480), і московці мали час виростати на “Асі”, сильно сприймаючи її. Політика “Асі” звалася “татарською політикою”, за “Асою”.

Цебто, обман — це комуністичне лицарство!

Сучасні погани, комуністи, як і погани всіх віків, на перший план виставляють солодкий присипляючий обман, і тим впливають на народ, як опіум, як наркотик. У цьому переконався вже весь світ, і тому сьогодні весь вільний світ правдиво каже:

— Комунізм — це опіум для народу!

4. "ЦІЛЬ ОПРАВДУЄ ЗАСОБИ".

"Ціль оправдує засоби" — ця наука панувала ще в дохристиянському поганстві, особливо римському. І по наслідстві дісталася й римським єзуїтам, а тепер цю ідеологію сильно розвинуло сучасне поганство, комунізм: Поступай, як хочеш, аби тільки приніс добро партії!

Комуністи навчають, що можна орудувати якими завгодно способами, аби лише поширити комунізм, аби лише зробити щось на користь його чи його партії.

Совість свою від початку свого комуністи спалили, як капіталістичний забобон, а для людей без совісті остається простий обман, як найлегший засіб досягнення своєї мети.

І в комуністів панує свідомий генеральний обман у всьому: у житті один до одного, у науці, у літературі, у пресі, у рекламі, у статистиці, у законодавстві, у міжнародних зносинах, у дипломатії, у конституції і т. ін.

Спаливши свою совість, поганство поставило замість неї — обман. Генеральний обман монгольської Аси!

І цей генеральний обман чорною хмарою легко суне по світу, скрізь руйнує людину, руйнує родину, руйнує життя!... Легко суне, бо християнський світ не звик до збройної боротьби проти обману.

Генеральний комуністичний обман спрямований до одного, — зброєю і насиллям захопити весь вільний світ, усіх обернути в рабів і панувати над ними!... А головне — знищити Християнство!

Звичайно, у державному житті до цього додається ще й імперіялізм та колоніялізм, як основи державної ідеології поганства взагалі, а сучасного російського комунізму зокрема. Російський комунізм має під своєю окупацією багато колоній, а зве їх “братями” і на весь світ кричить проти колоніялізму!

Від цього у світі шириться страх і непевність завтрашнього дня...

І все це родить неспокій, а він — руйнує світ!...

Бо без Віри в єдиного Бога, Творця світу й людини, миру в світі не може бути!

Бо комуністичний “мир”, про який вони так сильно галасують, це тільки обман для легковірних!

Бо цей обман конче присипляю-

чий... І тому комунізм — це опіум для народу!

Свого часу монголи Чингіс Хана Темучіна (1155-1227) півсвіту захопили, у тому й наш Схід, наказами Асії, головню страхом. Так само й сучасні монголи-комуністи страхом керують людиною, страхом керують колективами, страхом керують державою і державами!...

І страхом хотять світ захопити!...

Страхом і солодким обманом, як своєю основою... Тому комунізм — це опіум для народу!

VIII.

ЦЕРКВА — ОСНОВА НОВОЗАВІТ- НЬОГО ЖИТТЯ.

1. ЦЕРКВА — ФОРТЕЦЯ ХРИСТИЯНСТВА.

Господь наш Ісус Христос, заснувавши Нового Заповіта, як реальний обов'язок, як саме належить жити, не позоставив нас безпомічними, — Він поставив біля нас на сторожі Свою Святу Церкву.

Церква Христова — основа Нового Заповіту, яка веде людей до спасіння двома нерозірвальними способами: 1. Святими Таїнствами і 2. Святою Наукою про новозавітне життя, про Догмати Віри і Догмати життя.

Усі наші Святі Таїнства перероджують і освячують людину для Царства Божого, а до того підготовляють навчальна праця Церкви. І тільки в Церкві ми живемо Таїнствами.

Церква найбільше проповідує про новозавітне життя, і власне вона найбільше розкриває Новий Заповіт і найбільше творить християнську культуру. Вона найбільше християні-

зує світ, вона — Фортеця Християнства перед поганством.

Християнин має змогу навчатися Християнства ще з перших дитячих літ: у родині, по школах і самонавчанням, але Церква — основа такого навчання. Людина навчається в Церкві все своє життя.

А головне, — Церква, своїми Таїнствами, освячує людину і перетворює її на правдивого християнина, члена Царства Божого.

Без Церкви християнське новозавітне життя було б не закінченим, — Церква його закінчує й довершує своїми Таїнствами.

Фортеці Християнства у вільному світі є власне Церкві Христові, — вони боронять усіх нас від того чорного розкладового поганства, що суне зо Сходу, з-за “залізної заслони”.

Тільки одна Церква може зберегти всіх нас при правдивій християнській культурі. Тільки Церква може зробити нас правдивими християнами Нового Заповіту, і вберегти нас від чорного поганства!

2. ЦІЛЬ НАШОГО ЖИТТЯ.

Для чого прийшли ми на світ Божий, для чого живемо?

Так часто люди вирішують це велике питання тільки по-земному: Живуть, щоб добути більше грошей і смачніше прожити!

А життя ж наше аж надто коротке!
“А одне на потребу!” (Луки 10. 42).

І це “найбільше потрібне” вказує нам тільки Церква, — вона навчає Правди Божої.

А ціль людського життя одна — обоження, цебто наблизити себе якнайбільше до Бога! (Мт. 5. 48).

Обоження — це набути найбільшого правдивого розуму, скільки можна для людини!

Обоження — це духа свого викохати найбільше, найвище, найглибше!

Обоження — мати в собі найчутливішу чисту совість!

Обоження — це “любити Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом!” (Матвія 22. 37).

Обоження — це “любити свого ближнього, як самого себе!” (Матвія 22. 39).

Обоження — це стати чесною, чеснотною, національно свідомою і совісною людиною в громаді своїй, в державі своїй і в усьому житті!

Ціль нашого життя — обожитись, цебто набути всі найвищі духові чесноти, всі Дари Духа Святого, і духом своїм наближатись до Господа, і жити з Ним і жити в Ньому!

І все життя ревно працювати, для свого ближнього так, як працюємо і для свого Господа!

А всього цього можемо добути

тільки в Церкві, тільки в її Таїнствах, тільки в Святому Причасті, тільки в її Науці!

Звичайно, погани всього цього не визнають, — для них ціль життя тільки в самому особистому добробуті, а тому Церква їм непотрібна, бо Церква наказує служити ближньому і народові!

Наша Церква — соборна, цебто — спільна, громадська. До неї збираємось усі на спільні Богослуження, щоб досягнути й спільного спасіння. Щоб усім спастися!

Звичайно й молимося кожен за всіх, а не за себе самого: “Отче наш” проказуємо, а не “Отче мій”.

Найперша ціль кожної Церкви — спасіння душ перед Господом для всіх вірних.

Бож Церква — спасаюча.

Обов'язок Церкви — довести всіх вірних до Царства Божого в собі самому й на землі, до повного спасіння перед Господом їхніх душ.

Церква навчає спільного християнського, цебто новозавітного, громадського життя, в якому основа — любов до Бога і до свого ближнього.

3. ТАЇНСТВА ХРИСТОВІ.

Але ця праця Церкви — тільки праця підготовча до основної: спасіння людини через Христові Таїнства. Таїнств сім: Хрещення, Миропома-

зання, Вінчання, Оливопомазання (Маслосвяття), Священство, Покаяння (Сповідь) і Причастя.

Сім Таїнств, і через них Господь подає людині сім різних Дарів Духа Святого, цебто повноту для нашого життя і спасіння.

А Дари Духа Святого людину зміцнюють, освячують і наближують до Бога, — у християнському житті, у спільному громадському співжитті вірних цілого світу.

Святі Таїнства даються Духом Святим, — і вони провадять людину через бурхливе життя до повного Царства Божого.

Хто з Вірою і любов'ю виконує всі новозавітні церковні Таїнства, той одержує всі Дари Духа Святого!

Хто виконує церковні Таїнства, той справді належить до Церкви, той правдивий християнин.

Хто виконує церковні Таїнства, той наближується до Господа, а тому щасливий, і Царство Боже — в середині його! (Луки 17. 21).

Він щасливий і спокійний сам, щаслива й задоволена родина його!

А серед усіх сімох Таїнств найбільше — Таїнство Причастя чи Евхаристія. Це Таїнство Таїнств!

До нього завжди готуємось Таїнством Покаяння (Сповідь), — перше каємось у своїх провинах і одержуємо від Господа, при посередництві Священика, прощення їх.

А по ньому, одержавши прощення своїх провин, приступаємо до Таїнства Причастя: приймаємо Тіло й Кров Христову, і тим поєднуємось з Ісусом Христом, цебто обожуємось, — наближуємось до свого Господа і Бога!

Хто причащається — той щасливий у житті, той повний християнин!

Хто причащається, той вірний син Церкви і вірний син Голови її — Ісуса Христа!

Хто причащається, той входить до Царства Божого!

Ось тому ми щоденно молимося у Молитві Господній: “Хліба нашого насущного дай нам сьогодні!” Насущного — це “наістотного”, на нашу істоту, на душу, Хліба Небесного — Святого Причастя.

І хто часто причащається, той набуває собі всі Дари Духа Святого!

Хто ж церковних Таїнств свідомо не приймає, хто свідомо не причащається, той до Церкви не належить, той не християнин! Бо він сам не хоче належати до Церкви!

І той цілі в житті не має і переходить життя наманя, з закритими очима...

Погани, як і сучасні комуністи, Церкви не визнають, тому не визнають і всіх Христових Таїнств.

А без них — вони порожні!...

ІХ.

ЗАКІНЧЕННЯ.

Християнство і поганство — це цілком різні світи, світи нез'єднальні, один одному протилежні, як огонь і вода.

Ідеологія Християнства й ідеологія безбожного поганства — два окремі полюси, нез'єднальні в основі своїй.

Бо комунізм — це сатанізм.

Як нез'єднальні вода й вогонь, так нез'єднальні Християнство й поганство-комунізм. І жодного співіснування між ними бути не може!

Переживаємо тяжкий історичний час, коли поганство сильно відживає у вигляді комунізму і масово й збройно суне на Християнство!

Суне на Правду і сіє солодкий обман, бож:

— Комунізм — опіум для народу!

Суне на християнську культуру, на свободу, і на весь вільний світ, щоб угробити їх!

І буде робити своє послідовне знищення всіма способами, аби тільки досягти свого.

Основа поганства чи комунізму — жорстокість, насилля та усипляючий обман, через що в ССРСР десятки мільйонів людей покатовані, помордовані та виголоджені...

Через це у світі спокою не стало, через це у світі миру нема, — бо відроджується жорстоке поганство і суне на вільний християнський світ, щоб угробити його!...

Через це у світі родина розбивається!

Через це світом пливе поганський животний страх...

Через це все Святе та Чеснотне придушється...

Спасіння всього вільного світу тепер одне: збільшити свою правдиву християнізацію, прийняти Новий Заповіт за реальну основу свого життя й своєї культури!

А найперше всього — побільшити Віру в Господа Бога, як нашого Творця, щільно заповнити всі Церкви, — і Він спасе нас від поганства!

Поганство сьогодні рішуче виставляє нам свою ідеологію — збройний комунізм.

А вільний світ нехай так само рішуче виставляє йому навпроти свою велику й глибоку ідеологію — Християнство, з його правдивою Любов'ю, щирим Братерством та дійсною Рівністю для всіх!

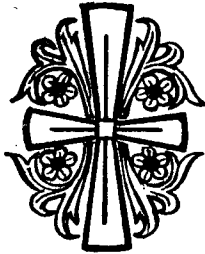
Нехай наступить глибока й правдива християнізація світу!

Нехай у всьому світі запанує Христова Свобода: свобода Людини, праці, творчості, життя, родини, виховання матірнього!

Основа світу — правдива воля Людині, свобода їй у всьому! Наша християнська свобода — дати творчі крила Людині!

28. XI. 1960.

† Іларіон.

ЗМІСТ ЦЬОЇ ПРАЦІ:

	Сторінки:
ВСТУП.	3
I. НОВИЙ ЗАПОВІТ:	
1. Поганство	5
2. Появлення Нового Заповіту	5
3. Сам Христос — Світло для світу	6
4. Новий Заповіт — це реальне життя	7
5. А поганство росте далі	8
6. Поганство кинулось на Християнство	9
II. ВІРА В БОГА:	
1. Конечність Віри в Єдиного Бога	11
2. Бог — наш Отець, а ми діти Його	12
3. Поганство вірить у божків	13
4. Божки комунізму	13
5. Європейські соціалісти відмовляються від переслідування релігії	15
6. Без віри в Бога людина не може бу- ти людиною.	16
III. ПОШАНА ДО КОЖНОЇ ЛЮДИНИ:	
1. Людина Образ і Подоба Божа	19
2. Як любиш Бога, то люби й ближнього го	19
3. Хто не любить ближнього, той і Бо- га не любить	21

4. Хто не шанує людини, той не християнин 21
5. У поганстві людину не шанують 22
6. Поділ людства на класи — це поганство 23
7. У Християнстві не може бути ворогів 24

IV. ЛЮБОВ — ОСНОВА ХРИСТИЯНСТВА:

1. Чому любов поставлено основою 25
2. Конечна потреба “Символа Життя” 27
3. Усякі насилля противні Християнству 29
4. Поганство не знає любови 30
5. Обманний мир і обманне співіснування 31
6. Поганське себелюбство 32

V. ШАНУЙМО Й БЕРЕЖИМО І ДУШУ ЛЮДИНИ! 34

VI. РОДИНА — ТО ДОМАШНЯ ЦЕРКВА:

1. Родина нерозірвальна 37
2. Шануймо своїх батьків 38
3. Школа обов'язана навчати релігії 39
4. Поганська родина не міцна 40
5. “Доносьте на батьків!” навчають комуністи 41

VII. ПРАВДА БОЖА:

1. Є одна правда — Божа Правда 43
2. Совість — це око Боже в людині 43
3. Обман — основа комунізму. Комунізм — це опіум для народу! 44
4. “Ціль оправдує засоби” 45

VIII. ЦЕРКВА — ОСНОВА НОВОЗАВІТНЬОГО ЖИТТЯ:

1. Церква — фортеця Християнства 49
2. Ціль нашого життя 50
3. Таїнства Христові 52

IX. ЗАКІНЧЕННЯ:

- Наша ідеологія — Християнство! 55

ПРАЦІ Й ВИДАННЯ МИТРОПОЛИТА ІЛАРІОНА.

1. **Легенди світу**, 1946 р., 93 ст., ціна 75 центів, люксове видання. Париж.
2. **Марія Єгиптянка**, поема, 1947 р., ст. 86, люксове видання. Ціна 75 центів. Париж.
3. **На Голготі**, поема, 75 ц., 90 ст., 1947 р., люксове видання. Париж.
4. **Туми**, поема, 1947 р., 16 ст., люксове видання. Ціна 20 центів. Париж.
5. **Прометей**, поема, 1948 р., 68 ст. Ціна 30 центів. Як люди досягли першої культури.
6. **Народження Людини**, філософська містерія на п'ять дій. 1948 р., 122 ст. Ціна 50 ц.
9. **Українська літературна мова. Граматичні основи літературної мови**, Саскатун 347 ст. 1951 р. Ціна 3 дол., в оправі — 4 дол.
10. **Український літературний наголос**. Мовознавча монографія. 304 ст. 1952 р. 3 дол.
11. **Жертва Вечірня** (Ісус і Варавва), поема, 48 ст. Ціна 10 ц.
12. **Князь Володимир прийняв Православ'я, а не Католицтво**, 1951 р. 32 ст. 10 цент.
13. **Поділ Єдиної Христової Церкви і перші спроби поєднання її**. Історично-канонічна монографія. 1953 р., 348 ст. Ціна 1.50 д.
14. **Іконоборство**. Історично-догматична монографія. 1954 р. 240 ст. Ціна 1.50 дол.

15. **Хресне знамення.** Богословсько-історична студія. Ціна 30 ц., 152 ст., 1955 р.

16. **Книга нашого буття на чужині.** Бережимо все своє рідне! 1956 р. 164 ст., 50 ц.

17. **Обожнення Людини.** Ціль людського життя. Богословська студія. 96 ст., 25 ц.

18. **“Слово Істини”,** місячник духової культури й рідної мови. Чотири річники (за 1947-1951 роки). Повно цінних статей з богословія та історії Церкви. Ціна 10 дол.: по 2.50 дол. за річник.

19. **“Наша Культура”,** науково-популярний місячник української культури. Два річники (за 1951-1953 роки). Багато цінних статей з Богословія, історії Церкви та з історії української культури. Ціна 2.50 дол. за річник.

20. **“Віра й Культура”,** місячник української богословської думки й культури, орган “Українського Наукового Богословського Товариства”. Видається з листопада 1953-го року. Передплата річна 4 дол., піврічна 2 дол., чвертьрічна 1 дол.

21. **Євхологiон або требник, цебто Чини Святих Таїнств, Благословення, Освячення та інші Церковні Моління на різні потреби.** Частина I. Вінніпег, 1954 р., 340 ст. Ціна в оправі 6.50 дол., без оправи 5 дол.

Частина II. Вінніпег, 1961 рік, 323 ст. Ціна в оправі 6.50 дол., без оправи 5 дол.

22. **Як правити Святу Літургію.** Практичні вказівки Священикам при Богослуженні. 1954 р., 48 ст. Ціна 2 дол.

23. **Покаянний Великий Канон Св. Андрея Критського.** Переклад з грецької мови. Вінніпег, 1953 р., 68 ст. Ціна 1 дол.

24. **Архиерейська Літургія й Архиерейська Візитація.** Вінніпег, 1954 р., 80 ст. Ціна 1 д.

25. **Священна Книга Апостол.** Апостоли на неділі й Свята цілого року та на всякі потреби. Вінніпег, 1953 р., 232 ст. Ціна в оправі 5 дол., без оправі 4 дол.

26. **Д-р Проф. В. Антонович: Що принесла Україні Унія.** Вінніпег, 1952 р., 110 ст. Ціна 50 центів.

27. **Українська Церква за час Богдана Хмельницького.** Монографія. 1956 р., 180 ст. Ціна 75 ц.

28. **Українська Церква за час Руїни.** Монографія, 564 ст. 1956 р. Ціна 3 дол.

29. **Октіох.** В оправі 5 дол.

30. **Богослуження Православної Церкви.** Підручник для Недільних Шкіл. Склав о. С. Герус. Вінніпег, 1956 р., ст. 64. Ціна 50 центів.

31. **Таїнство Хрещення Православної Церкви.** Богословсько-історична студія. Вінніпег, 1956 р., ст. 128. Ціна 50 центів.

32. **Як жити на світі.** Соборне Послання Святого Апостола Якова. З післясловом Митрополита Іларіона. Вінніпег, 1957 р., ст. 30. Ціна 10 центів.

33. **Господь моя втіха та поміч.** Молитовник для болящих та для засумованих. Вінніпег, 1957 р., ст. 49. Ціна 10 центів.

34. **Преподобний Іов Почаївський.** Вінніпег, 1957 р., ст. 64. Ціна 25 центів.

35. **Православна Віра.** Послання Східних Патріархів. З Передмовою Митрополита Іларіона. Вінніпег, 1957 р., ст. 200. Ціна 50 ц.

36. **Твори, том перший: Філософські місте-**

рії. Вінніпег, 1957 р., ст. 336. Ціна 2 доляри.

37. **Твори, том другий: Вікові наші рани.** Драматичні поеми (п'ять драм). Вінніпег, 1960 р., ст. 272. Ціна 2.00 доляри.

38. **Князь Костянтин Острозький і його культурна праця.** Історична монографія. Вінпег, 1958 р., ст. 216. Ціна 75 центів.

39. **Ювілейна Книга на пошану Митрополита Іларіона.** Вінніпег, 1958 р., ст. 318. Ціна 2.00 доляри.

40. **Наша літературна мова.** Як писати й говорити по-літературному. Вінніпег, 1959 р., ст. 424. Ціна 2.00 доляри.

41. **Святий Димитрій Туптало.** Його життя й праця. Історично-літературна монографія. Вінніпег, 1960 р., ст. 224. Ціна 1.00 дол.

42. **“Розп'ятий Мазепа”.** Історична драма на п'ять дій. Вінніпег, 1961 рік, 88 ст. Ціна 75 центів.

43. **Фортеця Православія на Волині — Свята Почаївська Лавра.** Церковно-історична монографія. Вінніпег, 1961 рік, 392 ст., 65 малюнків. Ціна 4 дол. Видання “Інституту Дослідів Волині”.

44. **Граматично-стилістичний словник Шевченкової мови.** Вінніпег, 1961 рік, 256 ст. Видання “Інституту Дослідів Волині”. Ціна 2 д.

Цей Каталог висилається кожному безплатно на замовлення.

Книжки висилаються в день одержання замовлення. Книгарням і кольполтерам — знижка.

Набувати ці видання по такій адресі:

**“FAITH and CULTURE”, 101 Cathedral Ave.,
Winnipeg 4, Man., Canada.**

Цією книжечкою розпочинаємо нове видання:

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІОТЕЧКА.

Книжечки будуть виходити по кілька річно, щоб дійти до місячника, цебто, щоб видавати їх 12 чисел річно.

Ціна книжечок буде найменша: по 10-15-25 центів за книжечку.

Усі книжечки будуть популярного змісту, і всі будуть писані ясною мовою.

Книжечки виписувати:

“FAITH and CULTURE”

101 Cathedral Avenue,

Winnipeg 4, Man., Canada

Просимо всіх не тільки масово виписувати ці книжечки, але й жертвувати на Видавничий Фонд.

А хто захотів би оплатити видання якої цілої книжечки цієї “Християнської Бібліотечки”, того ім’я буде зазначено на книжечці, як видавця-мецената.

А хто хоче ширше знайомитися зо справами Християнства й Православія, той нехай виписує місячника “Віра й Культура”, річна передплата 4 доляри.